

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/23525,Huta-Warszawa.html>
19.05.2024, 18:25

Huta Warszawa

Hasło wydrukowane w **Tom III**

Huta Warszawa, budowana na północnych przedmieściach stolicy od 1952, w 1957 uruchomiono pierwszy wydz. produkcyjny – odlewnię; rok późn. stalownię. Zakład produkował wyroby ze stali i żeliwa; prowadził szkołę zawodową i ambulatorium. W poł. 1980 załoga liczyła 9,6 tys. osób (z tego 85% na stanowiskach robotniczych).

W VI 1976 doszło do krótkiego strajku na Wydz. Walcowni Drobnej (W-46), który spacyfikowano zwalniając całą kadre zarządzającą. W VII 1980 doszło do jednodniowego strajku na Wydz. Ciągarni (W-60), dyrekcja ustąpiła przed finansowymi żądaniami pracowników. 28 VIII 1980 wybuchł strajk solidarnościowy, pocz. na trzech wydz.: Walcowni Średnio-Drobnej (W-48), Ciągarni (W-60), Walcowni Zimnej Taśm (W-47), późn. dołączyły kolejne; jego celem było pocz. udzielenie poparcia in. strajkującym zakładom pracy, nast. pojawiły się postulaty szczegółowe, ok. 700, dot. ściśle Huty Warszawa (spraw bhp, organizacji produkcji i wynagrodzeń). Na czele Międzywydziałowego Komitetu Strajkowego stanął Seweryn Jaworski. 29 VIII przedstawiono rezolucję, w której domagano się m.in. uznania KS, zapewnienia możliwości dotarcia delegacji do Gdańska. 31 VIII przy bramie huty odbyły się dwie msze dla strajkujących i ich rodzin (z udziałem m.in. ks. Jerzego Popiełuszki). 1 IX KS podpisał porozumienie z dyrekcją o realizacji uznanych za najważniejsze postulatów załogi; powstał Komitet Założycielski Niezależnego Związku Zawodowego Pracowników Huty Warszawa z Andrzejem Szymańskim na czele, który 2 X 1980 przystąpił do „S” Mazowska (S. Jaworski został wiceprzew. „S” Mazowska). 26 IX 1980 ukazał się pierwszy numer biuletynu KZ „Głos Wolnego Związkowca”. 2 XI – 11 XII 1981 wydawano także „Informator”.

Huta uczestniczyła w najważniejszych protestach związkowych – 3 X 1980, 27 III 1981 (KZ ogłaszała gł. stan

gotowości strajkowej). 25 XI 1980 doszło do strajku, który miał na celu wymuszenie na władzach uwolnienia aresztowanych Jana Narożniaka i Piotra Sapęły oraz zagwarantowanie praworządności w państwie. ZR Mazowsze, wobec uwolnienia obu drukarzy, dążył do zakończenia strajku (uznając postulaty hutników za nierealne), co udało się 27 XI po przeniesieniu prezydium ZR na teren huty i wprowadziło długotrwały rozdźwięk między S. Jaworskim i przew. ZR Zbigniewem Bujakiem. 19 i 20 I 1981 wyłoniono 77-osobową KZ z przew. Karolem Szadurskim (prezydium liczyło 18 osób, z wiceprzew. Lechem Sokołowskim, skarbnikiem Wojciechem Marlikowskim, sekretarzem Jackiem Lipińskim). 3 II 1981 w hucie odbył się inauguracyjny wykład Wszechnicy Robotniczej Regionu Mazowsze. W II 1981 na prośbę ks. J. Popiełuszki przedstawiciele „S” uczestniczyli w strajku studentów na Akademii Medycznej w Warszawie. 27 IV 1981 KZ zorganizowała uroczyste poświęcenie sztandaru związkowego, a 2-4 V 1981 obchody Dnia Hutnika. Od VIII 1981 KZ prowadziła bibliotekę wydawnictw związkowych i niezależnych. We IX 1981 wyłoniono Radę Robotniczą (organ samorządu całej załogi), zdominowaną przez zwolenników „S”. Jej przew. przez dwie kolejne kadencje był Andrzej Miłkowski. Delegaci huty uczestniczyli w zjazdach regionalnych Mazowsza oraz I KZD w Gdańsku. W V 1981 hutnicy pełnili warty honorowe przy trumnie z ciałem prymasa Stefana Wyszyńskiego. Struktury zakładowe „Solidarności” liczyły wówczas około 7,8 tys. członków na 9,5 tys. zatrudnionych.

13 XII 1981 KZ zebrała opinie załogi nt. strajku protestacyjnego, nast. dnia ogłoszono strajk z zastrzeżeniem dobrowolności udziału w nim pracowników; nie wysunięto żadnych postulatów. W nocy 14/15 XII na teren zakładu wkroczyła MO i ZOMO; nie doszło do użycia siły, nieustaloną liczbę osób zatrzymano. W I 1982 przed Sądem Wojewódzkim w Warszawie odbył się proces przywódców strajku, K. Szadurskiego i Andrzeja Bindugę skazano na 1,5 roku pozbawienia wolności; uniewinniono J. Lipińskiego, L. Sokołowskiego, Lesława Saczuka i Włodzimierza Lecha. 15 XII 1981 rozpoczęła pracę kierowana przez M. Jasiewicza TKZ (jeszcze jesienią 1981 M. Jasiewicz otrzymał od K.

Szadurskiego polecenie jej sformowania). W VI 1982 TKZ ogłosiła swoje istnienie obierając nazwę Tymczasowej Komisji Wykonawczej NSZZ „S” Huty Warszawa (pocz. liczyła 8, a w 1988 14 osób). TKW rozdzielała pomoc socjalną pomiędzy rodziny internowanych i aresztowanych hutników, a od VI 1982 wydawała własne podziemne pismo „Hutnicy '82”. 1984–1988 TKW zorganizowała 11 obozów wypoczynkowych dla kilkuset dzieci hutników, w tym 2 za granicą, w 1987 przekazała 100 tys. zł na odlanie dzwonu im. ks. J. Popiełuszki; odprowadzała też składki do Regionu Mazowsze, współpracowała z in. grupami warszawskiej „S” (Międzyzakładowym Komitetem Koordynacyjnym i MRKS), a także Prymasowskim Komitetem Pomocy Osobom Pozbawionym Wolności i ich Rodzinom oraz „S” RI. W TKW aktywnie działali m.in.: Andrzej Jaworski, Mirosław Klingsland, Alicja Korycka, Wojciech Marlikowski, Wojciech Moszczyński, Waclaw Skudniewski, Jerzy Wattson oraz niepracujący w zakładzie Barbara Gleb i Tomasz Turski. TKW. Nieformalnym punktem kontaktowym TKW była parafia św. Stanisława Kostki na Żoliborzu. W III 1983 reaktywowano Radę Robotniczą, ponownie zdominowaną przez zwolenników „S”; A. Miłkowski konsultował uchwały Rady z TKW. Pracownicy zakładu angażowali się w liczne działania niezależne – uczestniczyli w porozumieniach konspiracyjnych (np. MRKS), kolportowali prasę podziemną, służyli w Straży Grobu ks. J. Popiełuszki, współorganizowali manifestacje i pochody związkowe w Warszawie. W X 1985 działacze Robotniczego Komitetu Solidarności Huty im. Ks. J. Popiełuszki wmurowali w ścianę biurowca zakładu tablicę pamiątkową ku czci swego patrona (SB zdemontowała ją po kilku godz.); członkowie tego komitetu (m.in. Edward Mizikowski) od 1984 wydawali nieregularne podziemne pismo „Głos Wolnego Hutnika”. Niektórzy hutnicy wspierali czynnie działalność podziemnego Radia „S”, np. Zdzisław Szlendak i K. Wolf.

W VI 1988 TKW współtworzyła związkowe kasy samoobrony, służące odbudowie jawnych struktur „S” w zakładach. 22 VIII 1988 doszło do jednodniowego strajku kilku najważniejszych wydz. huty, wywołanego przez b. pracowników (S. Jaworskiego, E. Mizikowskiego, K. Wolfa); inicjatorów skazano na miesięczny areszt. 19 IX 1988 powstał jawny Komitet

Organizacyjny „S” huty, wobec czego TKW ograniczyła swą aktywność jedynie do spraw socjalnych i współpracy z KO w zakresie odtwarzania struktur związkowych w zakładzie. 19 IV 1989 TKW oficjalnie zakończyła swą działalność przekazując kierowanie zakładową „S” jej nowym władzom. Spośród członków i najbliższych współpracowników TKW 4 osoby były więzione za działalność związkową, a 7 osób wyrzucono z pracy lub zmuszono do odejścia z zakładu.

W 1992 r. Huta została sprywatyzowana w oparciu o umowę *joint venture* z koncernem Lucchini i zmodernizowana technologicznie. W 2005 r. zakład został przejęty przez koncern Arcelor (od 2006 r. pn. ArcelorMittal). W 2014 r. w zakładzie działały 2 zw. zaw.: „S” i Związek Zawodowy Hutników (zw. z OPZZ). W 2014 „S” liczyła ok. 100 członków na ok. 500 zatrudnionych.

Bartosz Kaliski

[Region Mazowsze, Warszawa](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)